కథానిక

ఎండమావులు

శ్రీమతి వి. సుందరి

ఘనత కి దివ్యకంగా అలంకరించిన ప్రభాకర్‌కు ఎదురా చేతిదీపాలం మంచిదా కొన్నాడు. "అప్పుడే వాలిగ దాయు తోంది." అనుకుంటూ, కేసి దమ్మింగ్ కారు వేగంగా నిదిలవ్వు సి బయటిరంగాలోకి పోల్చాడు. 'టీ తెమ్మంటూరా పాలర్? హెటాంలో ఛాయ్ ఛార్ సింగ్ ఎడిగాడు. తెమ్మన్నట్లు తలవూపి సిగరెట్ వెలిగించాడు ప్రభాకర్.

"చుట్టు కొండలు. ప్రశాంత సుందర ప్రకృతి. అప్పుడే సమీపం జారుకుంటున్న సూర్యుడు. తేలి ఎండలో రంగులు రంగులుగా కనిపిస్తున్న పచిక బయళ్ళు. వోహో తీంద సుఖత ఛార్జింగ్‌లోనే వుంది" అనుకుంటు ఆనందిస్తున్న ప్రభాకర్ లుక్కిన్ హెటాంలో సుమారు ఛాన్‌లో కూర్చుని "టీ" తీసుకుంటున్న ఇద్దరు స్త్రీలు ప్రత్యేకమైన వేషం. వారిలో ఒక స్త్రీ సుమారాయన. యాభై యేళ్ళ వయస్సుగలదిలాగ. భారీ విగ్రహం. పుల్ షూట్‌లో వున్నాడు. అక్కడక్కడ నెరిసిన జుట్టుతల. తేలికగా కుర్చీవక్కగా నిలబెట్టి వున్నది. రెండవ స్త్రీ ఒక యువతి. ఇరవై రెండేండ్ల వయస్సుగలదిగా. ప్రభాకర్ అంచనా వేసుకున్నాడు. ఖరీదయిన దుస్తులు ధరించింది. 'అయువతి ప్రతి కదలికలోనూ ఏదో నిర్లిప్తత. నిరాసక్తం వున్నట్లు అని పించింది ప్రభాకర్‌కి. వారిద్దరూ టీ సేవిస్తూ ఏవో మాట్లాడుకుంటున్నారు. హెటాంలో గేదువాటి వెళ్లగా బయటకు పారిపోయాడు.

బాయ్ టీ తెస్తాడు. ప్రభాకర్ టీ త్రాగి ఏవో బిస్కెట్లు కాగితాలు మడుచుకుంటూ కూర్చున్నాడు కొంచెంసేపు. ఎటుచుక్కలా సీక్షణి ముసుగుకుంటోంది. అతనికి ఏ గని పించింది. పైన్నుంచి మూసివెట్టి లేచాడు.

బ్రహ్మాండ ఈసారి పని అయిపోతే తానొక డార్జిలింగ్ రాక్కర్లేదు. తతడవ "పెద్ద బ్రేక్" పట్టుకున్నాడు. దాదాపు నాలుగు సవాసాలయినా పెట్టవచ్చు అనుకుంటూ ద్రవ్యం తీసుకున్నాడు.

"పైసా అరు ధాటింతి" అనుకుంటూ గదికి తాళం వేసుకుంటూ నడ్డాడు. ప్రభాకర్‌కు డార్జిలింగ్ అంటే చాలాఇష్టం. కంపెనీ పని మీద అతను చాలాసార్లు డార్జిలింగ్ వచ్చి వుంటాడు. ప్రతిసారీ ఇదే హోటల్లో బస చేస్తాడు. హోటల్ యజమాని దగ్గరనుంచి జాతీయమూ అతని అందరూ మన్నిస్తారు. తిరిగి వెళ్లే ప్రతిసారి అతను అక్కడికి వెళ్ళడానికి జాగానే ముట్టచెబుతాడు. అందుకని అతన్ని ప్రత్యేకంగా చూస్తారు అక్కడివాళ్లు. ఇదీగా కుంధా హోటల్ మంచి ప్రతిష్ఠతోనుంది. ఆ హోటల్‌పై అంతస్తులో మంచి చూస్తే హిమాలయాలు అందంగా కన్పిస్తున్నాయి. ఇరవై ఎకరాల విస్తీర్ణం వుంది. ఇక్కడక్కడ నెరిసిన జుట్టుతల. తేలికగా కుర్చీవక్కగా నిలబెట్టి వున్నది. రెండవ స్త్రీ ఒక యువతి. ఇరవై రెండేండ్ల వయస్సుగలదిగా. ప్రభాకర్ అంచనా వేసుకున్నాడు. ఖరీదయిన దుస్తులు ధరించింది. 'అయువతి ప్రతి కదలికలోనూ ఏదో నిర్లిప్తత,

(గతమాసపత్రికలకు సమీక్షలు)

ఎండమావులు

శ్రీమతి వి. సుందరి

శ్రీమతి కొలాని సుబ్బాయమ్మ ప్రభాకర్ తనగతిలో సాత నిష్ఠతో వున్నారు. తలచిన పాదుతున్న అలవు చ్చుకుతుకు క్రుంగిపడుతూ కేవలం తలుపుతట్టే ఎదురులేని పాంథేగారు . మనిషి తలుచుకున్నా వుంటారు. "మాటు ప్రభాకర్ బాబూ, అమ్మాయికి పాటాలుగా గుంటేయిస్తే సర్వ్రతి. అబ్బాయిగుడులూవుంది. మన స్థాన కట్టలోకు మాలు బాస్తు రావాలి. నేవా ఈ ఉట్టి కొత్త పుంటిని. ఒక్కట్లే. నాకు చాలా గొంతాగావుంటి ఎవరిని వా మీకు తెలిసిన మంచి పిల్లాడ్డా తీసుకురాలా?" కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటూ ఆతగారు పాంథే. ప్రభాకర్ తలిని వస్తాను. "పిలిచి. ఎప్పుడ్డాను". ఈలూ గుమగుల కదినిమిషాల్లో, ఆక్కాలు పోగాల్లు (తాతో పాంథేగారి గదిలో ఆమగు పెట్టాక్కు ఆక్కాలు పాంథేగారి కుడ

నాటక కళా సరస్వతికి

'బసవరాజు' జీవితం నిత్య నీరాజనం

సుబ్బారావుగారికి చెట్టులు తేడు అంటారు. ఎక్కడైనా నాటక ప్రదర్శన వచ్చిన, తోటి నటులు కనిపించిన శిష్యులు వచ్చి నమస్కరించినా, ఏ నాటక గ్రంథమైనా కంట పడినా, అందులో ఉత్కేశం కొరకి పరిపక్వత తొంగి చూస్తుంది. వయస్సునుబట్టి మనుషుల ముఖములకు వెలుగులు వస్తుంది.

అయన ఎక్కడ నిలబడితే అక్కడే తరంగ రూపు అవతరిస్తుంది. అయన భరించిన ఉదువులో అన్ని భూమికలకన్నా పరిణతిగల అవస్థగా మారిపోతాయి. ఆ వృద్ధ నేత్రాలు వెలిసిన కాంతులు చెదరకుండుతాయి. ప్రతిభపూరిత దైవ నటవాక్పటిష్ఠం ఆయనలో గోచరిస్తుంది.

కళోపాసనలో మునిగి మునిగిపడ్డ పరిపక్వతీయులకుగాని అలాంటి శక్తి సమకూరదు. అందుకనే ఆయన కళాతపస్వి అయ్యారు. అందువల్లనే శ్రీ సుబ్బారావుగారు అనేకగారు. "ఈ నెట్టుయ్యన జనకర్తృరంగే మనకి నీలా ఇన్నన కళగా లియర్ లాగా గట్టిపడగలను మాత్రమే ఉపాధ్యాయ దైవ నటకళాకారులు." అనేవారు. ఆయన తల్లిగారే అయన తొలిగురువు అని చెప్పవచ్చును.

ప్రథమ గురువు తండ్రిగారే

సుబ్బారావుగారి నటనావకాశం ఉన్నప్పటికీ చుట్టిన విద్య. తండ్రిగారికి ఆట్టిలాపమైన ఎంతో అభిమానం. అందులోనే పెద్దకుమారుడైన తరగతులు, తెలుగు కుమారుడైన ఏ జ్ఞానాలుగాక దేవ పరీక్షలలోనే శిక్షణ నాటకాలలో భాగాలు కొన్నవలసి వచ్చినట్లుగా చెప్పుకుని పని అవలంబించేవారు అట్టి.

ఇంట గడించిన ప్రతిభతో ఈ అన్న తమ్ముళ్లు నాటకాలలో అలరించారు. బసవరాజు, సాంబశివరావు, కిరీటి, సాంబశివ, కిరీటి వంటి పాత్రలు పోషించి, తమ ప్రతిభను వెల్లడించేవారు. కొన్ని కొన్ని సందర్భాలలో వారి తండ్రిగారే ఆ పాత్రధారులకు అభ్యర్థిత పాత్రలు అనుకుంటూ లోపాలు అతిక్రమించి మెరుగులు దిద్దుతూ ఉండేవారు.

విద్యాలయాల్లో గురుత్రయం

శ్రీ సుబ్బారావు నటనాపాటవాన్ని గమనించి, పైజాలు, కాలేజి నాటక సంఘాలలో అతి ప్రముఖపాత్రల నటింపజేసి ప్రోత్సహించేవారు. 'ఆ సమయంలో నేను శ్రీయుతులు సి. పి. పద్మజన్, బుర్రకథ కృష్ణమాచార్యులు, ఎం. వెంకటరత్నయ్య గార్లవంటి కాలక కళాధిపతులైన గురువులతో శిక్షణ క్రమశిక్షణ అన్నిటా తర్ఫీదు పరచి, వస్త్రంలా తీర్చి పంపేవారు." అని సుబ్బారావుగారు పేర్కొంటారు.

అసలు గురువు శ్రీ రామప

ఈ కళా జీవితంలో అక్కడ ఒక వెన్నెల వంటిది ఏర్పడింది. అది సుబ్బారావుగారి జీవితం అకస్మాత్తుగా ప్రభావం చేసింది. నటనా అవకాశాలన్నీ చెప్పుకొనగిన శ్రీ బల్లారి రాఘవ గారితో పరిచయం కావడం, అయన పాదాలు ముద్దాడటం కళాభిక్షే అట్టిదగడం—అదే అ క్రొత్త వరవడి.

"శ్రీ రాఘవ బలూన్ పేలిం చూచే మహా ధ్యాగ్యం నాకు కలిగింది. దాని నాలో ఎన్ని నాటక చైతన్యం, నాటక జీవితం, నాటక శక్తి ఏర్పడినాయి. శ్రీ రాఘవ నటనలో గల ప్రత్యేకతా, ప్రభావం, గాంభీర్యం, గంభీరతా నన్ను ముగ్ధుణ్ణి చేసి, నన్నాయన పాదాలవద్దకు చేర్చినాయి. ఆ క్షణం నుంచే నే నాయన అంతేవాసుణ్ణి అయినాను" అని శ్రీ సుబ్బారావు గారు అన్నారు.

గురువులైన శ్రీ రాఘవగారి చేత, నాటక కళలో శిక్షణ పొందే అవకాశం శ్రీ సుబ్బారావుగారికి త్వరలోనే లభించింది. విజయవాడలో ఆంధ్ర జాతీయ నాటకశాల వారు శ్రీ రాఘవగారి చేత 'ఇల్లాలు' లోనూ, 'వాల్ట్ ఆఫ్ ఇండియా' లోనూ ఆయన పాత్రలు ధరించి, నటించి, ప్రేక్షకుల మెప్పు పొందినారు. ఆ సమయంలో శ్రీ సుబ్బారావుగారు పాండవ గానం, నారదగానం చేసి, వాటి అందించిన ఆంధ్ర నాటకశాలవారి ఒక సంటి నటుడుగా ఒక పాత్రధారణ జరిగింది.

శ్రీ సుబ్బారావుగారికి అంతేన్నా కావలసిన ఆదరణ, ప్రోత్సాహం, ఇచ్చి ఉత్సాహపరచి, ప్రముఖ నాటకాలలో పాత్రధారులుగా ఎన్నికలు జరిగినవి. ఆ సమయంలో 'పాండవ అజ్ఞాతవాసం' నాటకంలో కీచకుడు పాత్ర ధరించి, నటించి, ప్రేక్షకుల మెప్పు పొందినారు. ఆ తరువాత 'సత్యహరిశ్చంద్ర' నాటకంలో నక్షత్ర